

Dekanka FF UPJŠ:

Ak by bola chýbala *láska*, nebolo by to ono

Daša Popovičová

Prof. PhDr. Oľga Orosová, CSc., bola do funkcie dekanke Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach vymenovaná v roku 2015. Jej odborné vzdelanie v oblasti psychológie a cit pre zastupovanú funkciu sa odrážajú nielen vo fundovanom prístupe k študentom na slávnostných podujatiach, ale aj v harmonickom vedení bežných konverzácií. Rovnako vyvážený vládno-profesionálny štýl možno badať aj v jej prínosných odpovediach.

Pri 10. narodeninách Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach ste redakcii Univerzálu prezradili, že prácu kolektívu pri koncipovaní nového univerzitného pracoviska od počiatku charakterizovala idea „3E“. V tomto akademickom roku fakulta oslavuje svoje 15. výročie. Pribudli k efektívnosti, etickosti a estetickosti ďalšie princípy?

Turbulencia života posledných rokov veľmi skúša to, do akej miery dokážeme byť pružní, efektívni, rýchli a pritom sa cítiť dobre. Obnažovanie hodnôt, charakteru každého jednotlivca je v náročných životných situáciách oveľa zjavnejšie. Nepridám nový princíp, ale rozhodne je potrebné pridať množstvo „ciest“, ktoré vedú k ich napĺňaniu.

Myslíte si, že idea „3E“ charakterizuje aj prácu študentov?

Nepochybne charakterizuje prácu, život študentov. Som si istá, že štúdium na našej fakulte významne rozvíja hodnotiace myslenie, kritické myslenie, tvorivosť našich študentov. Nádejám sa, tak ako som sa o tom zmienila v príhovore aj na ostatných promóciách, že kvalita vašej práce, štúdia, vášho života, kultivovanosť riešenia problémov je a bude vašou aj našou vizitkou.

Filozofická fakulta preukázala svoju schopnosť adaptovať sa na výzvy. Dokázali krízové situácie, s ktorými sme sa v ostatných rokoch stretli, odhaliť priestor pre úvahy a predstavy o ďalšom smerovaní fakulty?

To je pretrvávajúca cesta, to je proces... Sila univerzity, sila fakulty, kvalita študijných programov je hodnota, ktorú ponúkame a diplomom odovzdávame vám, študentom. Zvládame náročné procesy súvisiace s pandemiou, vojnou na Ukrajine, so zosúlaďovaním študijných programov so štandardmi Slovenskej akreditačnej agentúry VŠ, s periodickým hodnotením tvorivej činnosti našich učiteľov. Kvalita vzdelávania a vedeckovýskumnej činnosti v národnom a medzinárodnom kontexte je ambíciou minulosti, prítomnosti a budúcnosti aj našej fakulty.

Rozšírenie smerovania fakulty v kontexte krízových situácií preukazujú aj konkrétne príklady našej práce v medzinárodných výskumných sieťach zameraných na skúmanie dopadu pandémie Covid-19 na život jednotlivcov a spoločnosti: COVID-19 Multi-Country Student Well-being Study (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia), COVIDiSTRESS II. (katedra psychológie), Motivating 'buy in' to engage in social distancing (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia), Psychological science accelerator PSA COVID RAPID (katedra psychológie), International Sex Survey (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia), IMPACT-C19 (International and Multidimensional Perspectives on the Impact of Covid-19 across Generations) (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia), Global perspectives on teachers' wellbeing and mental health following the COVID-19 pandemic (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia).

Krízové situácie ale preukázali aj dôležitosť ďalšieho rozvíjania možností a motivácie našich študentov stráviť čas svojho štúdia na univerzitách v zahraničí (po pandemickom čase poznamenanom frustráciou tejto možnosti) a dôležitosť kvalitnej praxe počas štúdia.

Posledné roky strednej školy bývajú sprevádzané tichým bojom medzi budúcimi medikmi, technikmi a „občiankármi“. Mám dojem, že viacerí – a teda nielen študenti, ktorí sa rozhodnú chváliť chvost vlastnej líšky – stigmatizujú humanitný smer ďalšieho štúdia ako nadbytočný, nepotrebný. Ako vnímate postavenie spoločenských vied a záujem o ich štúdium z pohľadu dekanu filozofickej fakulty?

To je pekne formulovaná otázka. Áno, aj ja si na to spomínam. Bolo by možné rozprávať o nepatričnom zaznávaní spoločenských a humanitných vied... V prvom rade sa však chcem zmeniť, že medzi študentmi, medzi učiteľmi nájdete aj tých, ktorí s určitou mierou dešpektu nazerajú aj na naše odbory, ktorým – dovoľte mi poznamenať – bez kritickej sebareflexie „rozumejú“. Ale pozorujme, ako sa správajú, ako reagujú, akými sú ľuďmi. Škoda, že nevidíme, čo sa za tým skrýva – čo je zatvorené v „13. komnate“... Som presvedčená, že je to v prvom rade o nás. Sila osobnosti a osobnosti každého z nás, naša viera v silu a zmysluplnosť poznania našich odborov, kvalita našej práce sú nepochybným predpokladom budúcnosti SHS. Napredovanie spoločnosti, človeka, predpokladá ich poznanie a porozumenie. Ťažko si vieme predstaviť náš život bez učiteľov, tlmočníkov a prekladateľov, psychológov, sociálnych pracovníkov, filozofov, historikov, politológov, mediálnych odborníkov... Každý odbor má svoje miesto.

Záujem o štúdium študijných programov našich odborov možno podporiť nasledujúcimi faktami, ktoré sprístupňuje Centrum vedecko-technických informácií SR. Venujme pozornosť napríklad prijímaciemu konaniu na fakulty univerzít SR na akademický rok 2021/2022 (stupeň štúdia: 1., spojený 1. a 2.). Po Filozofickej fakulte UK v Bratislave (2 480 prihlášok) nasleduje čo do počtu prihlášok Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach (1 618 prihlášok). Vyšší počet prihlášok eviduje iba ďalších päť z celkového počtu 117 fakúlt slovenských vysokých škôl, a to: Lekárska fakulta UK Bratislava (2 886 prihlášok), Lekárska fakulta UPJŠ Košice (2 375 prihlášok), Jesseniova lekárska fakulta Martin UK Bratislava (2 025 prihlášok), Prírodovedecká fakulta UK Bratislava (1 832 prihlášok), Fakulta elektrotechniky a informatiky TU Košice (1 800 prihlášok).

Aké sú ďalšie vedeckovýskumné perspektívy filozofickej fakulty?

Naša vedeckovýskumná perspektíva úzko súvisí s výskumnými a publikačnými možnosťami, ktoré prinesú a prinášajú domáce a zahraničné vedeckovýskumné projekty. Kvalita našej práce, spolupráce v medzinárodnom meradle je preukázateľná množstvom projektov, ktoré boli postupne v takých grantových schémach ako H2020, Erasmus+, COST, Visegrad Fund, Justice Programme, Granty EHP a Nórska, Europe for Citizens a CERV a i. V mene podpory našej perspektívy sa usilujeme čo najlepšie využiť skúsenosti z riešených medzinárodných projektov, z ktorých spomeniem aspoň tie najaktuálnejšie, a to Projekt urbanHIST –

Dejiny európskeho urbanizmu v 20. storočí (katedra histórie), JUST-2019-AG-DRUGS IMPRESA – Implementácia stratégií prevencie užívania metamfetamínu do praxe (katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia), Projekt MNiSW DIALOG 0245/2018 Semiologiczny, historyczny i kulturowy aspekt tożsamości narodowej na przykładzie krajów Grupy Wyszehradzkiej. Próba znalezienia jedności w różnorodności (katedra histórie), AQET – Assessment of Quality of Erasmus Traineeships (katedra anglistiky a amerikanistiky) a i.

To, čo považujem za mimoriadne dôležité, je však uchovanie a rozvíjanie nášho intelektuálneho bohatstva tak v národnom, ako aj medzinárodnom kontexte. Sledovanie iba scientometrických ukazovateľov našej práce by nás mohlo z tejto cesty „zviešť“. To by bola neúcta k spoločenským a humanitným vedám.

Nájsť správny balans medzi univerzitným a súkromným životom môže byť pre viacerých nových poslucháčov náročné. Akú radu by ste smerovali študentom, ktorí zmenu prostredia vnímajú citlivejšie?

Nástup na vysokú školu je pre mladých ľudí významnou zmenou a výzvou. V každom prípade je dôle-

žité sa dobre oboznámiť s normami štúdia, požiadavkami úspešného absolvovania predmetov, dobre zväziť a vyvážiť svoj režim štúdia a zábavy, príjemne stráveného času aj s blízkymi. Veľa komunikovať, poctivo študovať, na nejasnosti sa pýtať. V prípade potreby je študentom otvorené aj Univerzitné poradenské centrum.

Ako si spomínate na počiatky svojho univerzitného študentského života?

Pekné obdobie života. Bola som hrdá na to, že študujem psychológiu. Mám doma červený diplom, ale ak by bola bývala chýbala láska, nebolo by to ono...

Štúdium je vraj celoživotný proces. Čo vás v tomto ohľade naučila pozícia dekanky?

Celoživotné vzdelávanie? To je cesta, po ktorej už kráčate a nemožno ju opustiť. Sledovať nové výsledky skúmania, aktuálne trendy rozvoja našich odborov je nevyhnutnou súčasťou našej profesionálnej dráhy. Čo ma naučila pozícia dekanky? Neviem, či naučila, ale rozhodne bolo a je také dôležité „mať oči všade“, mať „otvorené uši“ a nepremrhať dobré príležitosti.

Aký odkaz by so sebou mali niesť absolventi Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach?

Vieru v silu
vlastného odboru,
svojich možností a rešpektu
k ľudskej dôstojnosti.

15
2007 – 2022